

78.

פרוטוקול מס. 25/ג'

מישיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ד', כ"ד בטבת, תשי"ד - 30.12.53 בשעה 8.45

נוכחים : היו"ר י. גורי
ח. אריאב
א. אלישר
י. בדר
א.מ. גניחובסקי
ש. דיין
א. הרצפלד
ק. לוז
י. פורדר
א. ציזלינג
מ. קלמר

מוזמנים: שר האוצר - ל. אשכול

מר בן-מנחם - מנהל שירותי הדאר

ד"ר קיסרון - מטעם משרד המשפטים.

סדר-היום: סיום הדיון בענין העלאת תעריפי הדאר;

שאלות חברי הוועדה ותשובות שר האוצר.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

החומר שמר בן-מנחם נתבקש להמציאו לחברים בכתב הוגש עוד אתמול. אם יש בעקבות החומר שאלות נוספות, אני מבקש להציגן; מר בן-מנחם ישיב עליהן ונוכל אחר-כך לסכם.

א.מ. גניחובסקי: בממשלה יש עתה דיון על בעיית ייצוב

המחירים; מה ראו על כך להעלות את

תעריפי הדאר באמצע דיון זה?

רצוני לציין כי בדאר לא הוכנסו שיפורים במידה מספקת. כבר הצבעתי על העובדה שיש מקומות ישוב בהם הדאר פתוח עד שעה 18.00. אני מציע כי יונהג שבמקומות בהם האוכלוסיה טובה יותר מ-10,000 נפש, יהיה משרד הדאר פתוח עד 20.00.

א.ד.

א.מ. גניחובסקי:

אי אפשר שבתי הדאר ייהכרו לבתי עינוריים לאזרחים על-ידי הצפיפות הרבה השוררת בהם; האם זה שירות או קרטל? אני מבקש החלטה בנדון.

אני מתנגד למברקי ברכה עם נוסח קבוע. איני סבור כמו-כן שיש מקום להעלאת מחירי המברקים, והוא הדין בקשר להעלאת מחירי שיחות טלפוןיות מקומיות. העלאת עד 50 פרוטה תגרוור אחריה העלאת עד 100 פרוטה במקומות ציבוריים.

אני מציע לדחות את הדיון בהצעת תעריפי הדאר עד לאחר קביעת הכולטיקה של הממשלה בענין המחירים, ואל יהיה הדאר הראשון שיבשר לנו העלאות.

י. בדר: קיבלנו מספרים על הכנסות הדאר בטשן שמונה חדשים. שמא אפשר לקבל מספר, אפילו כולל, על ההוצאות באותם החדשים. בלי זה קשה לדון על הענין.

אם נקבל בתור יסוד לחישובים את שער הדולר החפשי, הרי שתעריפי הדאר אצלנו אינם גבוהים ביחס לתעריפי הדאר בעולם. אבל טלפון אינו סחורת יצוא או יבוא, זה שירות מקומי, ואין להשוות אותו לרמת המחירים בעולם, אלא לרמה הכללית של הוצאות המחיה בארץ, וטבחינה זו מחירים אלה גבוהים מאד.

אני סבור שהעלאת תביא בסופו של דבר להקטנת ההכנסה הכללית. אמנם קשה לאדם להגיב מיד על ההעלאת על-ידי צמצום הצריכה, אבל בכל-זאת גם לזה יש גבול.

האם טבהל הדאר יכול להבטיח לנו שזו העלאת האחרונה בטשן שנה אחת? סוף כל סוף דרושה יציבות מסויימת כמחירים.

אין אני מצטרף להתקפתו של חבר-הכנסת גניחובסקי - למרות שהיא נכונה - על שר הדאר, על אשר בטרם הספיקה הממשלה לסיים את הדיון על ייצוב המחירים כבר תובע העלאת, אבל בכל-זאת כדאי לדעת: מתי תבוא העלאת נוספת, וכמה פעמים בשנה תשנו את התעריפים?

עמדת המוספית בענין זה תלויה בטמי השובות:
(1) מה היו ההוצאות בטשן שמונה החדשים; (2) מה הכוונה בנוגע להעלאות נוספות.

ח. אריאב: אני תיארתי לי אחרת את החומר. החומר הזה הוא מספיק אם בכלל חושבים שכדאי להעלות את התעריפים שמא יהיה גרעון או שרצוי כי יהיה עודף. אם ביקשתי חומר, יצאתי מנקודת השקפה אחרת - אולי מוטעית - שיוכיחו לי מה גרם לגרעון, ואני מתכוון לחומר עם מספרים מפורטים. וכאן מתעוררת הבעיה, אם במצב הנוכחי, עם כל הרצון לאזן את התקציבים ולגרום לעודף, אם אין מקום לראות תשובה נוספת, תמונה של קיצוץ בהוצאות, וקיצוץ דרסטי.

ההעלאת בתעריפי הדאר מבשרת העלאות נוספות ותקציב מוגדל, ועלינו לחשוב לאן זה יכול להובילנו. אם נחשוב בדרך זו המסקנה צריכה להיות: הבה נראה את התמונה בשלימותה, ונשתה את קובעת כוס התרעלה כמו שהיא. משום כך, איני יכול לתת עתה את הסכמתי - אם בכלל נחוצה הסכמה זו - להעלאת מחירים זו. אני מבקש מאת הממשלה להביא לוועדה את התמונה השלימה - מה המצב הנסקף לנו בקשר עם שינוי השער וההתייקרויות האחרונות.

אני מיעץ לכן לשר הדאר לדחות את ההעלאת לחדש ימים. בינתיים נברר עם שר האוצר את הכולטיקה של ההתייקרות בקשר עם התקציב.

א.ד.

ה. קלטור:

אני איני שוחף לדברים שנשמעו כאן מפני חבר-הכנסת גביהובסקי ואריאב. אני חושב שכולנו תמימי-דעים שהדבר צריך להיות את עצמו. איש מאתנו לא יסכים שהדבר יהיה זקוק לתקציב של האוצר, לטובסידיה. משום כך דעתו של חבר-הכנסת אריאב, שצריך לראות קודם את התמונה הכללית במידה נדע מה להחליט, אינה נכונה. הנקודה שקיבלנו צוורת באופן ברור, כי אם לא תהיה העלאת, יתהווה בשנה התקציב הבאה גרעון גדול.

חבר-הכנסת אריאב דיבר על קיצוצים בהוצאות, ואני סבור שצריך לחשוב קודם אם קיצוצים אלה לא יפגעו בשירות, או שיהיו על-חשבון השירות.

מר בן-מנחם ניטק כאן את העלאת התעריפים בקשר עם ההתייקרות של החמרים. אני מבין ככך שיש להעלות את המחיר עבור התקנה חדשה. רצוני לשאול: למה אתם מעלים את המחיר עבור שלוחות, אם אינכם מעלים את דמי השכירות בכלל? אני סבור שיש לחלק את המעמסה על דמי השכירות בכלל, או לטהר גם את השלוחות מתוספת.

ו. לונ:

בוודאי שלא נעים לאשר העלאת מחירים, אבל אני סבור שאין כלל לקשור את ההצעה שהובאה לפנינו במדיניות הממשלה, מפני שהמטב הקיים מחייב את ההעלאת, ולדעתי יש כאן חומר מספיק, שהיה יכול לספק את דרישות חבר-הכנסת אריאב לו היה מעיין בו. האינדקס עלה ב-20%, וההעלאת הנדרשת צריכה לתת תוספת של 10% להכנסות הדאר. נדמה לי שעובדה זו בלבד מצדיקה את התביעה של העלאת המחירים, באשר זהו טקס סגור.

ז. בדר:

לפי המספרים שיש בידי ההכנסה במסך מחצית השנה היחה אצאאאאאא 7,815,000 ל"י, ההוצאה - 5,882,000 ל"י, והעודף הגיע איפוא ל-2,000,000 ל"י בערך.

ח. לונ:

המדובר אינו על גרעון בדאר, אלא על גרעון לעומת אומדן ההכנסות בתחבורה. תובעים קודם כל שיפור השירות, היינו הגדלת ההוצאות; ומצד שני תובעים הורדת המחירים, היינו הקטנת ההוצאות, ותובעים נוסף לכל - תקציב טאון. צריך פעם אחת לקשור את החוטים הללו. כאשר יש הגדלת ההוצאות, צריך להעלות את המחירים.

ט. פורדר:

לי נראה שאנו קבענו אחרי בירורים, שמסק הדאר וגם מסק התחבורה בכללו, הוא מסק סגור. ואם קבענו זאת - חובתנו של מנהל הדאר לדאוג לכך. אני מציע להסכים להעלאת, אבל הייתי רוצה לקבל פרטים יותר מלאים על מסק התחבורה, וגם סקירה משר האוצר על הפוליטיקה של המחירים. כל זמן שאין יציבות של המחירים - וזה תלוי בגורמים לגמרי אחרים - אי-אפשר לדרוש מנהל הדאר - כפי שדרש זאת ד"ר בדר - הבטחה שלא תהיינה העלאות, ביחוד לאור העובדה ש-80% מהתקציב הם משכורות.

י. ציזלינג:

אני סבור שהגישה של הממשלה היא המדיניות הכלכלית שלה, והתביעה הזו היא תוצאה של השיטה שמוכרחה להביא להתייקרות בלתי פוסקת, להנמכת רמת-החיים ולייקור השירותים.

לפי חשבונז של ד"ר בדר יש עודף של 1/2 מיליון ל"י על העודף המשווער במסך מחצית השנה. ואני שואל: האם צריך להגדיל את ההפרש בדאר כדי לאזן את תקציב משרד התחבורה? אני יודע שמשדד התחבורה גרם השנה גרעון של מינימום 400,000 ל"י בפינה אחת קטנה, על-ידי הפרדת נמל יפו ותל-אביב. האם אנו צריכים לאזן את התקציב על יסוד של ייקור השירותים, אולי נמצא מקורות אחרים לאיזון.

א.ד.

א. גיזלינג:

לעצם הענין, אני לא חושב שצריך להכניס
שינויים באמצע הגנה, ומוטב שנעשה זאת ב- 1.4.

אני מקבל חשבונות סלפון שאיני מסלם
אותם או מסלם רק בחלקם, ואני נדהם לגובה הסכומים. איני יודע כיצד
עומדיך בזה אותם האזרחים מצריכים לשלם. זה ייקור של שירותים במידה
גדולה ביותר. אני סבור שמשרד הדאר או המסילה צריכים לוותר על
שלושה חדשים אלה, לבדוק את סדיניותם ואת החשבון הכללי של משרד
התחבורה, ואם ימצאו לנכון להציע תיקונים והערות - יעשו זאת בראשית
שנת התקציב, ויחזרו זאת עם התקציב השנתי.

אני מציע לכן באופן סודלי לדחות את הדיון
על העלאת הדיון הכללי בתקציב.

א. הרצפלד:

כאשר דנים בענין העלאת, יש לי דעה
אפיקורסית בנוון. אני סבור שכל-העלאת
של מחירים גוררת אחריה הורדה בהכנסות; מה שנוגע לשירותים - שאני
אני סבור שכל אדם צריך לשרת עצמו על-חשבון. אני סבור כמו-כן
שהעלאת המוצעת היא מוצדקת, אלא אני מציע לבדוק שנית את החישובים,
שמה אפשר להקטין את העלאת התעריפים בטעיפים השונים.

פה נאמר שהתקנו סלפונים ב- 123 נקודות.
רצוני להזכיר כי הכטחתכם לעשות זאת ב- 175 נקודות, ויש עוד עשרות
סקומות, שהתקנת סלפון בהם הכרחית ביותר.

אני מסכים להעלאת, ואני מקווה שבעקבותיה
תוגשם התכנית של התקנת סלפונים בנקודות מרוחקות.

(אחרי-כן דשמה דש.)

ר.ש.

ש. דיין:

ההעלאה הנדרשת מוצדקת מפני הטעם האחד והעיקרי, שרוב ההוצאות כאן הן הוצאות לעבודה, ואנו מעלים את שכר העבודה. זהו מסק סגור ואיננו יכולים להביא לידי הפסדים. על כן אחרית ההעלאה.

אבל יחד עם זאת אני רוצה להוסיף, כי לאור המצב הקיים במדינה: אי ימיבות המחירים, העלאת שכר-העבודה וכד', נדמה לי שלא נוכל לשאת בזה, אלא אם נתחיל בפתרון אחד ויחיד: פטורי פקידים לאלפים מכל שירותי המדינה, אם זה גם יפגע בטיב השירותים. אני חושב שעלינו לשמוע ממנהלי כל המשרדים מהו המצב בכל משרד ומשרד. אני מפנה את השאלה הזאת עכשיו גם למנהל הדואר.

היו"ר י. גורי:

כשחבר-הכנסת לוז אמר שדורשים הקטנת מחירים, ענה לו חבר-הכנסת גביהובסקי כי אין דורשים להקטין את המחירים, אלא להעלותם. האמת היא, שאם דורשים להקטין את המחירים, כי אם לא מעלים אותם - ברגע שהכל מתייקר וצריך לשלם יותר משכורות, באופן יחסי מקטינים אותם. זוהי המשמעות האמיתית של ההתנגדות להעלאה.

כשדברנו על תקציב הדואר, בררנו לעצמנו שיס בדואר עודף הכנסה של 2,870,000 ל"י. סכומים אלו נועדו לכיסוי שני גרעונות בסעיפי התקציב הסגור של התחבורה: את גרעון הרכבת - 280,000 ל"י. אמרנו אז שהדבר הזה הוא בלתי הגיוני מבחינה מסקית, וללא הבדל דעות נאמר ע"י כל חברי הועדה שהמדיניות צריכה להיות, להגיע לעודפים, והעודפים צריכים להיות מיועדים לשיפור, להרחבה לאמורטיזציה וכד'. אם זה לא נעשה במידה מספקת, אין זה בריא מבחינה מסקית.

אנו עוסקים בתקציב 1953/4, והעובדה שיסנו עודף המיועד לכיסוי גרעונות של ענפים אחרים בתוך המסק הסגור, אינה אוטרת שהתקציב הכללי של המדינה לא יסתיים בגרעון.

פירוש הדבר שחברי הועדה צריכים לדעת, כי ברגע שהם מתנגדים להעלאת התעריפים, הרי הם גורמים בתקציב 1953/54 גרעון של 3/4 מיליון ל"י, ואולי יותר.

י. בדר:

אם תתכוונן בתקציב ביסודיות, על כל סעיפיו, תווכח שכל דברים אינם נכונים. אין כל גרעון בתקציב הדואר.

היו"ר י. גורי:

אני בטוח בצדקת דברי. ונוסף לזאת - בתקציב זה ישנו גם גרעון סמוי מן העין, ואתם יודעים שהוא כבר מאד. אם חלקים מסויימים בתקציב הרגיל מתכסים ע"י מטבע-חוץ, בלי שבתקציב נמצא ביטוי ריאלי לשער של מטבע-חוץ שאנו משלמים עבורו - זהו גרעון סמוי מן העין, המתכסה בדרך אחרת, אבל יוצר למעשה הור.

אני יודע ששר האוצר מכין הפעם את התקציב בצורה כזאת, שלא יהיה בו שום דבר הסמוי מן העין, וזה, לדעתי, יהיה צעד גדול לקראת הבראת מסק הכספים במדינה.

ובמצב זה ישנם חברי ועדת הכספים הדורשים להקטין את המחירים. אם זהו פוליסי של ועדת הכספים, שהיא ביודעין דורשת לגרום לגרעון בתקציב המדינה - אני מבין שיכול להיות חלק מחברי הועדה אשר אינם רוצים להיות אחראים למדיניות הזאת, אבל חברים אחרים אינם יכולים, לדעתי, לנהוג כך. אפשר להציע שנויים משנויים שונים, אבל כל זה לא חל על תקציב 1953/54. אנו חייבים שתקציב זה יאוזן ככל האפשר, ועלינו להסכים להעלאה, שאגב אושרה כבר ע"י ועדת השרים הכלכליים וע"י הממשלה.

מר בן-מנחם:

לא אוכל לענות על כל השאלות אשר נשאלתי פה, אלא
אתעכב על כמה נקודות הדורשות הבהרה, ואשר עליהן

דובר פה במיוחד.

ראשית עלי לציין, כי הנהלת הדואר רואה את מה
שנאמר בוועדת הכספים בקשר לעודפים כהתחייבות ועושה הכל כדי למלאה. לא
אכנס לפרטי המדיניות הכספית, ובודאי לא תדרשו ממני שאענה לכל ההערות
שנשמעו כאן, אבל אני רוצה לומר דבר אחד: התברר לנו באופן ודאי כי אנו
נגמור את השנה בהכנסות בהפחתה של $3/4$ מיליון ל"י.

אתמול נתבקשתי ע"י חברי הועדה להמציא מספרים
ואני הבאתי אותם עוד אתמול אחה"צ. כמובן שחומר זה אינו מפורט ומלא,
כי הזמן היה כל כך קצר שלא היה ביכולתנו להכין, אבל חשבנו שהמספרים
יספיקו להראות לכם מהו המצב.

כדי שאנו נקיים את ההתחייבות שלנו ~~ב~~
בהכנסות, כפי שהוחלט עליהם כאן, עלינו למצוא דרך לכסות את הסכום של
 $3/4$ מיליון ל"י השנה, וזאת אינני יודע אם נעשה רק בהעלאות האלה של
תעריפי הדואר. אמרתי כבר אתמול שדמי הטלפון לא ישפיעו על תקציב השנה,
כי זה ייכנס רק לתקציב השנה הבאה, וכדי שהסכום הזה ישפיע בשנה הבאה,
צריך להתחיל בהעלאה מ-1 בינואר. לא כן דמי הדואר, כי הם נכנסים
במזומנים.

אם אמרנו שהעלאות אלו בדואר יתנו לנו בערך
מיליון ל"י בשנה, ברור שזה לא יתן לנו ב-3 חדשים $3/4$ מיליון ל"י,
ולא יכסה את החסר השנה. אבל לא רק בזה אנו מחפשים לכסות, זוהי עבודה
יותר מדי קלה; ישנן דרכים נוספות: דרכים של צמצומים, קמוצים, כל מיני
דרכים אחרות של גבייה מסודרת וכו' וכו'. אנו מקוים בכל זאת, כי אחרי
שנקבל את ההעלאה ונשתמש בכל האמצעים האחרים שבידינו כדי להגביה את
ההכנסה, נקיים את ההגטחה שבתנו, לשינוי הזה בתקציב השוטף בסעיף
ההכנסה.

למי שדורש ממני מספרים לשנה הבאה, אני חייב לומר
כי אינני יכול לעשות זאת. אם אני כותב מספרים, הם מוכרחים להיות מספרים
ולא ניחושים. אני יכול רק לומר: איננו נמצאים במצב בו נוכל לחשוב, כי
שירות העולה לנו היום בסכום מסויים, לא יעלה יותר בשנה הבאה. ואנו
חייבים לדאוג שאפשר יהיה להביא באותו זמן תקציב, כפי שאנו נוהגים
להביא, עם עודף. אני ארגיש את עצמי רע, ואני חושב שאני מבטא בזאת את
דעתם של שרי הדואר בהווה ובעתיד, אם הטאק הזה פה והרצון להטביר מדוע
צריך לתת לנו עוד 2 מיליון ל"י בהכנסה, יהיה בשביל לכסות את הגרעון של
הרכבת. היו"ר הזכיר כבר וגם דובר על זה בוועדה, שצריך לאפשר לדואר
להינות מכספים אלה כדי לשפר את שירותי הדואר, למען נוכל לתקן פה ושם
את הדברים הדורשים תיקון.

אין הנהלת הדואר יכולה להבטיח שזו תהיה ההעלאה
האחרונה. אינני רוצה בזה לגרום לבהלה של העלאות, אבל זהו המצב לאמיתו.
לא נהיה הראשונים לעשות זאת, אבל אם יעלו כל המצרכים והשירותים, נהיה
גם אנו באלצים להעלות את התעריפים. כל מה שאנו עומדים לעשות עתה בא
מכיון שאנו מרגישים שאיננו מקיימים יותר את התחייבותינו בפני הכנס.
עלי לציין גם שלא עלינו הפעם את כל התעריפים, אם כי העלאתם יכולה היתה
להכניס לנו סכום נוסף של 2 מיליון ל"י. לא עשינו זאת, כי ישנם חישובים
אחרים, של הטלת עול גדול מדי על הצבור וכד'. היתה הצעה להעלות באופן כולל
את התעריפים ולחלק את ההכנסות לכל השירותים, אולם החלטנו שלא לעשות זאת,
החלטנו שלא להעלות את תעריפי שיחות החוץ. אינני יודע אם זה יכול להיות
לעולם, זה תלוי בגורמים רבים במסק ובעולם; אבל אם נוכל - לא בעלה. אם
לא נאלץ ע"י מה שיתהווה סביבנו לבוא ולבקש תיקון לתעריפים אשר נתרחקו מן
המציאות - לא נבוא עם הצעות להעלאות נוספות.

אשר לסעיף ההוצאות, לדעתי אי אפשר להשתמש בחשבון
של חצי שנה, כי הדברים משתנים מאד בין חצי השנה הראשונה לשניה, וזאת
אפשר לראות אם מתבוננים בתקציבים הקודמים, בהגדלים בין החצי הראשון והשני
של השנה.

י. בדר:
היו"ר אמר כאן משהו, על אלה הגורמים לגרעון ביודעין. המלה הזאת היא חמורה מאד. אינני מקבל זאת כפגיעה אישית גרידא, אבל זוהי גם פגיעה אישית, ואני מוכרח להחזיר את הטענה הזאת לאנשי המשטר:

מי גרם לגרעון במשך 5 שנים? מי הרס את המטבע? מי הרס את כל התקציבים? מי הפך את הלירה הישראלית ללעג ולקלס - המשטר!

אבל גם כמובן המצומצם של המלה, אין שום אמת בטענה הזאת. ישנה רזרבה של 2,5 מיליון ל"י בתקציבי הדואר. אני קובע שבמשך ששת החודשים הראשונים של השנה יש כבר עודף הכנסה של 1,300,000 ל"י. ובסוף השנה יהיה עודף של יותר מ-2 מיליון ל"י עודף שהתקציב לא ציפה לו, מבלי ההעלאה הזאת.

ואשר לגרעון הסמוי, אינני מוכן לדבר על זה. אם הוא ישנו, צריך פעם אחת ולתמיד לגלותו בפני הועדה, ואז נראה אם הוא קיים או אינו קיים. אני טוען כבר היום שהוא אינו קיים, אבל אז נוכל לדבר על כך. לדבר על מספרים סמויים בפני ועדת הכספים - חושבני שזה לא יתכן.

אשר לשנה הבאה, מר בן-מנחם אמר שאינו יכול לתת לנו מספרים, אלא מלים בלבד, ואני איני מסכים לדון על מלים בוועדת הכספים, אלא על מספרים בלבד.

היו"ר י. גורי:
לא אמרתי שיש פה מישהו הגורם לגרעון ביודעין, אלא שישנם חברים המצביעים, אעפ"י שהם יודעים כי הצבעתם פירושה שהתקציב יסתיים בגרעון. הוכוח אם ישנו גרעון או לא, אינו שייך כרגע לנושא. אנו בעבור עתה לסיכום הדיון.

ח. אריאב:
אני הצעתי, ומציע גם עתה לדחות את ההחלטה ששאלה זו לחדש ימים. בינתיים נשמע ביאורים משר האוצר על מדיניות ההתיקרויות וכד', ואז נחליט גם בשאלה זו.

א. ציזלינג:
אני מציע לדון בהצעה זו עם הדיון על התקציב החדש לשנת 1954/55.

י. פורדר:
אני מציע להסכים להעלאה, אבל לדרוש במשך חודש סקירה על המשק הסגור של הדואר.

א.מ. גניחובסקי:
אני מציע לפני קבלת ההחלטה, לקבוע כי באותם המקומות בהם ישנם יותר מ-10 אלפים אזרחים, יהיה הדואר פתוח עד שעה 20.00.

י. פורדר:
אני מציע להוריד את הצעתו של חבר-הכנסת גניחובסקי מעל סדר-היום. איננו יושבים כאן כדי לעסוק בסידורים אדמיניסטרטיביים ובשעות העבודה של עובדי הדואר. אין זה מתפקידנו.

ה צ ב ע ה
הוחלט לאשר את העלאת התעריפים, תוך דרישה לשמוע סקירה על המשק הסגור של התחבורה, תוך חודש ימים &

(ב) שאלות חברי הועדה ותשובות

היו"ר י. גורי:

אבקש את מר ספיר לשאלה בקשר להעלאת השערים למספר מצרכים. אני העברתי את השאלה הזאת גם לשר

האוצר.

ק. לוז:

ועדת הכספים אישרה לפני מספר שבועות את הצעת האוצר לגבי פטור 5 ל"י מתוספת היוקר. אני עוקב אחרי התקנות, ועד היום לא ראיתי פרסום של ההחלטה הזאת. מה קרה בינתיים?

א.מ. בניחובסקי:

מה החליטה הממשלה בקשר למכס על ביר הנמצא בארץ?

י. פורדר:

כידוע עכשיו השער הקבוע הוא 1.80 דולאר, מלבד המוסדות. אני רוצה לשאול, איזה מצרכים האוצר רוצה למכור או לעשות את החישוב על בסיס אחר.

האם בכוונת הממשלה לתת טובסידיות, כדי להמתיק קצת את עלית השערים? ואם יש כוונה כזאת, מאילו מקורות זה ישולם?

האם בכוונת האוצר לחסל את קרן החליפין ולעומת זאת לשמור על קרן להוזלה?

א. ציזלינג:

אני רואה את הפעולות שהממשלה עושה עתה, צעד אחר צעד, כמדויניות כלכלית חדשה; אני מבקש לדעת תשובה ברורה: האם מוכן שר האוצר לתת הודעה בכנסת על המדיניות החדשה? אם הוא לא יעשה זאת - אני מבקש להעלות את השאלה באופן דחוף על סדר-היום של ועדת הכספים.

י. גדר:

קראתי היום בעתונות שבעתיד, כאשר האוצר יתן אשראי או אפילו ערבות, הוא ידרוש להחזיר את הכסף לא בכסף ישראלי, אלא לפי אינדקס המחירים, מניות, או משהו דומה. האם יש אמת בכך?

פ. ספיר:

כאשר דנו קודם על תעריפי הדואר, נאמר ע"י שני חברי הועדה כי אינם יודעים על איזה גרעון סמוי מדובר. אני רוצה להזכיר לחברים אלה כמה דברים:

האם זכור לכם שהוחלט בוועדת הכספים, כי 18 מיליון ל"י מתקציב הבטחון זהו גרעון סמוי? האם זכור לכם שהוחלט לתת למשרד החוץ ולמשרדים אחרים 5 מיליון דולאר, לפי 36 גרוש? בתקציב מופיעים 20 מיליון דולאר, תשלומי ריבית וחובות, לפי שער של 36 גרוש - 7,200,000 ל"י. בתוך הסכום הזה ישנם 12 מיליון ל"י ריבית וקרן לתקציבים וחובות בל"י, ועל חשבון 20 מיליון דולאר, רשום 7,200,000 ל"י. כבר זמן רב מונח על שולחן הועדה תקציב מטבע-חוץ. שם תראו כמה הוקצה לדלק, כמה למזון, וסם ישנו החלק הנוסף של הגרעון הסמוי הזה שמדברים עליו. הדו"ח של קרן החליפין של השנה שעברה נגטר בגרעון מונח ודאי על שולחן הועדה, זה פורסם גם בעתונות. הוא סוכה ב-15 מיליון ל"י ב-1 באפריל 1953. בסוף ינואר נגמור את הסיכום של 9 החודשים ונמסור לוועדת הכספים דו"ח מפורט על קרן החליפין.

אשר לשנויים בשער, לא הוחלט עתה על שום

שנויים מעשיים, אלא הוחלט רק לקבוע באופן פורמלי מה שקיים למעשה. הדבר היחידי ששובה הוא בענין התובלה והנסיעות. אשר לתובלה הימית, אנחנו נהגנו לעשות את החשבון לחברת האניות הישראליות לפי שער ג', ונתנו להם טובסידיה לעומת זאת מעל לשער להפרש של השער, שהם טענו כי הם צריכים לשלם בשביל דלק שהם קונים בחו"ל בדולארים. התבקשו על-ידם לשלם הפרש של 1,320,000 ל"י. אנו רוצים להפסיק זאת ולהעביר את התובלה הימית לשער אחיד.

אשר לבסיעות, אנו קבלנו בעד כרטיסים לפי דולאר-

לירה, וקבלנו מס נסיעות מ-30%-100%. היה לחץ מצדדים שונים ואנו מתכוונים עתה לבטל את כל ה-30% מס הנסיעות לגמרי בדרגות הנמוכות,

ר.ש.

כל שאר הדברים הנמצאים בשער ג' נשארים בשער זה עד לבירור בקשר לתקציב.
 נכון אמר היו"ר, כי בכוונת האוצר להגיש את התקציב
 החדש בצורה כזאת, שלא יהיה בו שום דבר הסמוי מן העין.
 על שאלתו של חבר-הכנסת ציזלינג, צריך לענות
 שר האוצר.

היו"ר י. גורי: את התשובות הנותרות יטסור שר האוצר בשבוע הבא.

ברצוני להודיע לחברי הועדה, כי אטמול בשעת
 הדיון על תקנות ההגנה (כספים) היו שתי הצעות, אחת של הרוב והשנייה של
 המיעוט. אני מודיע עתה כי חבר-הכנסת לוז עומד על הסתייגותו, והיא
 הונחה על טולחן הכנסת. היות ואני תומך בדעתו, לא אוכל להגן על דעת
 הרוב, וחבר-הכנסת אריאב יעשה זאת. אני רק אביא את הענין בפני הכנסת.
 אני נועל את הישיבה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00.